

คู่มือการปฏิบัติงานของสำนักกฎหมาย
(Work Manual of Legal Affairs Bureau)

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
๒๕๕๘

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานของสำนักกฎหมายฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อต้องการให้บุคลากรของสำนักกฎหมาย และหรือบุคคลผู้เกี่ยวข้องได้มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบและขั้นตอนการทำงานเกี่ยวกับการตอบข้อหารือ การให้ความเห็นทางกฎหมาย ซึ่งเป็นพันธกิจหลักของสำนักกฎหมายอย่างเป็นระบบ และสามารถนำไปปรับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้ดียิ่งขึ้นได้

สำนักกฎหมายหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการปฏิบัติงานของสำนักกฎหมายฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการที่จะศึกษาเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน และสามารถบูรณาการองค์ความรู้ที่ได้รับกับการปฏิบัติงานจริง เพื่อลดข้อผิดพลาดในกระบวนการดำเนินการที่จะเกิดขึ้น ในการปฏิบัติงาน หากมีข้อบกพร่องประการใดสำนักกฎหมายต้องขออภัยไว้ ณ ที่นี้

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

๑. ชื่อหน่วยงาน

สำนักกฎหมาย สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง หรือ สศค.

๒. ที่ตั้ง

ชั้น ๒ อาคารสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม ๖ แขวงสามเสนใน
เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๒๐ ต่อ ๓๒๖๒-๓๒๖๘
โทรสาร ๐ ๒๖๑๘ ๓๓๗๑

๓. ประวัติความเป็นมา

ตามข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้แบ่งส่วนราชการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังโดยให้มีสำนักกฎหมาย มีหน้าที่ความรับผิดชอบตามข้อ ๙ ซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดในหัวข้อการแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักกฎหมาย

๔. วิสัยทัศน์ของสำนักกฎหมาย

“หน่วยงานหลักด้านกฎหมายเศรษฐกิจการคลังของประเทศ”

๕. พันธกิจของสำนักกฎหมาย

๕.๑ พัฒนาและสนับสนุนงานด้านกฎหมายเศรษฐกิจ การเงิน การคลังโดยการยกร่างกฎหมาย ประกาศ ระเบียบต่าง ๆ รวมทั้งเสนอแนะความเห็นทางกฎหมายต่อหน่วยงานต่าง ๆ ในสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนงานคดีที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงการคลัง และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

๕.๒ พัฒนาระบบข้อมูลทางกฎหมายเศรษฐกิจ การเงิน การคลังให้มีความถูกต้องและทันสมัย โดยการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้

๕.๓ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่สำนักงานเศรษฐกิจการคลังเสนอและกฎหมายที่ออกตามนโยบาย หรือมาตรการต่าง ๆ ของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังแก่หน่วยงานและบุคคลทั่วไป เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง

๖. ยุทธศาสตร์ของสำนักกฎหมาย

- ๖.๑ เสนอกฎหมายเศรษฐกิจ การเงิน การคลังเพื่อสนับสนุนการเสนอแนะนโยบายของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
- ๖.๒ เสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการตรากฎหมาย
- ๖.๓ ส่งเสริมให้ความรู้แก่บุคลากรด้านกฎหมายเศรษฐกิจการคลังและด้านอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง
- ๖.๔ เสริมสร้างวินัยและจรรยาบรรณให้แก่บุคลากร

๗. เป้าประสงค์ของสำนักกฎหมาย

๗.๑ เพื่อให้มีผลงานด้านกฎหมายเศรษฐกิจ การเงิน การคลังที่ทันสมัย เป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๗.๒ เพื่อประสานงานที่ดีกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๗.๓ เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และให้บุคลากรมีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายเศรษฐกิจการคลัง

๗.๔ เพื่อให้บุคลากรในสำนักกฎหมายมีระเบียบ วินัย และจรรยาบรรณในวิชาชีพ

๘. การแบ่งส่วนงานภายในของสำนักกฎหมาย

๘.๑ ส่วนกฎหมายเศรษฐกิจการเงิน

๘.๑.๑ ฝ่ายกฎหมายการเงิน

๘.๑.๒ ฝ่ายกฎหมายการออมและการลงทุน

๘.๒ ส่วนกฎหมายเศรษฐกิจการคลัง

๘.๒.๑ ฝ่ายกฎหมายการคลัง

๘.๒.๒ ฝ่ายกฎหมายภาษี

๘.๓ ส่วนนิติกรรมสัญญา งานคดี และกฎหมายเศรษฐกิจอื่น

๘.๓.๑ ฝ่ายนิติกรรมสัญญาและงานคดี

๘.๓.๒ ฝ่ายกฎหมายเศรษฐกิจอื่น

๘.๔ ฝ่ายบริหารงานธุรการ

๙. หน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักกฎหมาย

๙.๑ ส่วนกฎหมายเศรษฐกิจการเงิน

๙.๑.๑ ฝ่ายกฎหมายการเงิน

(๑) ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา พระราชกำหนด กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ระเบียบ คำสั่งต่าง ๆ ในด้านการเงิน สถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และการประกันภัยที่เกี่ยวข้อง

(๒) พัฒนากฎหมายด้านการเงิน สถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และการประกันภัย รวมทั้งดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๓) เป็นผู้แทนกระทรวงการคลังและสำนักงานเศรษฐกิจการคลังในการประชุมคณะกรรมการ คณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ตลอดจนเป็นผู้แทนในการประชุมระหว่างประเทศ

(๔) ตอบข้อหารือ ให้คำปรึกษา และเสนอแนะความเห็นด้านกฎหมายการเงิน สถาบันการเงิน และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่าง ๆ ในสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๙.๑.๒ ฝ่ายกฎหมายการออมและการลงทุน

(๑) ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา พระราชกำหนด กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ระเบียบ คำสั่งต่าง ๆ ในด้านการออมและการลงทุนที่เกี่ยวข้อง

(๒) พัฒนากฎหมายด้านการออมและการลงทุน รวมทั้งดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๓) เป็นผู้แทนกระทรวงการคลังและสำนักงานเศรษฐกิจการคลังในการประชุมคณะกรรมการ คณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ตลอดจนเป็นผู้แทนในการประชุมระหว่างประเทศ

(๔) ตอบข้อหารือ ให้คำปรึกษา และเสนอแนะความเห็นด้านกฎหมายการออมและการลงทุน ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่าง ๆ ในสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๙.๒ ส่วนกฎหมายเศรษฐกิจการคลัง

๙.๒.๑ ฝ่ายกฎหมายการคลัง

- (๑) ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา พระราชกำหนด กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ระเบียบ คำสั่งต่าง ๆ ในด้านการคลังที่เกี่ยวข้อง
- (๒) พัฒนากฎหมายด้านการคลัง รวมทั้งดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- (๓) เป็นผู้แทนกระทรวงการคลังและสำนักงานเศรษฐกิจการคลังในการประชุมคณะกรรมการ อนุกรรมการ และคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ตลอดจนเป็นผู้แทนในการประชุมระหว่างประเทศ
- (๔) ตอบข้อหารือ ให้คำปรึกษา และเสนอแนะความเห็นด้านกฎหมายการคลังที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่าง ๆ ในสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
- (๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๙.๒.๒ ฝ่ายกฎหมายภาษี

- (๑) ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา พระราชกำหนด กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ระเบียบ คำสั่งต่าง ๆ ในด้านภาษีที่เกี่ยวข้อง
- (๒) พัฒนากฎหมายด้านภาษี รวมทั้งดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- (๓) เป็นผู้แทนกระทรวงการคลังและสำนักงานเศรษฐกิจการคลังในการประชุมคณะกรรมการ อนุกรรมการ และคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ตลอดจนเป็นผู้แทนในการประชุมระหว่างประเทศ
- (๔) ตอบข้อหารือ ให้คำปรึกษา และเสนอแนะความเห็นด้านกฎหมายภาษีที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่าง ๆ ในสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
- (๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๙.๓ ส่วนนิติกรรมสัญญา งานคดี และกฎหมายเศรษฐกิจอื่น

๙.๓.๑ ฝ่ายนิติกรรมสัญญาและงานคดี

- (๑) ดำเนินการเกี่ยวกับงานนิติกรรมและสัญญาต่าง ๆ
- (๒) ดำเนินงานเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางแพ่ง ทางอาญา งานคดีปกครองและงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังและกระทรวงการคลัง
- (๓) เป็นผู้แทนกระทรวงการคลังและสำนักงานเศรษฐกิจการคลังในการประชุมคณะกรรมการ อนุกรรมการ และคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ตลอดจนเป็นผู้แทนในการประชุมระหว่างประเทศ
- (๔) ตอบข้อหารือ ให้คำปรึกษา และเสนอแนะความเห็นด้านนิติกรรมสัญญา งานคดีที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่าง ๆ ในสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
- (๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๙.๓.๒ ฝ่ายกฎหมายเศรษฐกิจอื่น

- (๑) ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา พระราชกำหนด กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ระเบียบ คำสั่ง หรือนิติกรรมสัญญาต่าง ๆ ในด้านเศรษฐกิจอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (๒) พัฒนากฎหมายด้านการเศรษฐกิจอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๓) เป็นผู้แทนกระทรวงการคลังและสำนักงานเศรษฐกิจการคลังในการประชุมคณะกรรมการ
คณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ตลอดจนเป็นผู้แทนในการประชุมระหว่างประเทศ

(๔) ตอบข้อหารือ ให้คำปรึกษา และเสนอแนะความเห็นด้านกฎหมายการเศรษฐกิจอื่น
ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่างๆ ในสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับ
มอบหมาย

๙.๔ ฝ่ายบริหารงานธุรการ

(๑) ปฏิบัติงานสารบรรณ การลงทะเบียนรับ – ส่งหนังสือ การจัดทำหนังสือราชการ การตรวจร่าง
หนังสือ การจัดเก็บและรักษาเอกสารที่ใช้ในการทำงาน

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายพัสดุ อุปกรณ์สำนักงาน ดูแล ส่งซ่อม บำรุงรักษาวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ

(๓) ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้แก่ข้าราชการและลูกจ้าง

(๔) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลภายในสำนักกฎหมาย

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น

(๖) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๑๐. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

๑๐.๑ ส่วนกฎหมายเศรษฐกิจการเงิน

๑๐.๑.๑ ฝ่ายกฎหมายการเงิน

- พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. ๒๔๘๕
- พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๘๕
- พระราชกำหนดจัดสรรทุนสำรองเงินตราเกินจำนวนธนบัตรออกใช้ พ.ศ. ๒๔๙๘
- พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑
- พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓
- พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐
- พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของระบบ

สถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๑

- พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินและจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุน
เพื่อการฟื้นฟูและพัฒนากระบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๑

- พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินและจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุน
เพื่อการฟื้นฟูและพัฒนากระบบสถาบันการเงิน ระยะที่สอง พ.ศ. ๒๕๔๕

- พระราชกำหนดโอนสินทรัพย์บางส่วนในบัญชีสำรองพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา
พ.ศ. ๒๕๔๕

- พระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. ๒๔๘๙
- พระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๔๙๖
- พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๙
- พระราชบัญญัติบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๓๔
- พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๖
- พระราชกำหนดบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๔๐
- พระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕

- พระราชบัญญัติธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๔๕

- พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑
- พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔
- พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. ๒๕๔๕
- พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕
- พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕
- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕
- พระราชบัญญัติคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

พ.ศ. ๒๕๕๐

- พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑
- พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. ๒๕๕๑
- พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑
- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการชำระบัญชีบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔
- พระราชกำหนดกองทุนส่งเสริมการประกันภัยพิบัติ พ.ศ. ๒๕๕๕
- พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘
- พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘
- พระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘
- พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘
- พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘

๑๐.๑.๒ ฝ่ายกฎหมายการออมและการลงทุน

- พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐
- พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕
- พระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๐
- พระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓
- พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสถาบันประกันการลงทุนพหุภาคี

พ.ศ. ๒๕๔๓

- พระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๖
- พระราชบัญญัติทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน พ.ศ. ๒๕๕๐
- พระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลง

สินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๐ พ.ศ. ๒๕๕๘

๑๐.๒ ส่วนกฎหมายเศรษฐกิจการคลัง

๑๐.๒.๑ ฝ่ายกฎหมายการคลัง

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑
- พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๔
- พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘

๑๐.๒.๒ ฝ่ายกฎหมายภาษี

- ประมวลรัษฎากร
- พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๙
- พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕
- พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘
- พระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๔
- พระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗
- พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗
- พระราชกำหนดพิกัดอัตราภาษีศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐

๑๐.๓ ส่วนนิติกรรมสัญญา งานคดี และกฎหมายเศรษฐกิจอื่น

๑๐.๓.๑ ฝ่ายนิติกรรมสัญญาและงานคดี

- พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒

- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔
- พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
- พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙
- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕

๑๐.๓.๒ ฝ่ายกฎหมายเศรษฐกิจอื่น

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- พระราชบัญญัติให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับกองทุนการเงินและธนาคารระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๔๙๔
- พระราชบัญญัติให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับสมาคมพัฒนาการระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๐๓
- พระราชบัญญัติให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับธนาคารพัฒนาเอเชีย พ.ศ. ๒๕๐๙
- พระราชบัญญัติให้อำนาจและกำหนดการปฏิบัติบางประการเกี่ยวกับสิทธิพิเศษถาวรเงินในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๔

๑๑. ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. ขั้นตอนการยกร่างกฎหมายลักษณะต่าง ๆ

๑.๑ การยกร่างพระราชบัญญัติ

- (๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยกร่างกฎหมายเสนอผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังพิจารณาให้ความเห็นชอบ
- (๒) ผู้อำนวยการ สศค. เสนอร่างกฎหมายต่อปลัดกระทรวงการคลังพิจารณาให้ความเห็นชอบ
- (๓) ปลัดกระทรวงการคลังเสนอร่างกฎหมายต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณาให้ความเห็นชอบและลงนามเสนอคณะรัฐมนตรี

(๔) ชั้นคณะรัฐมนตรี

- ๑) เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี
- ๒) คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในหลักการ
- ๓) เข้าสู่การพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- ๔) เสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงาน

คณะกรรมการกฤษฎีกา

(๕) เข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็น ๓ วาระ

วาระที่ ๑ ขึ้นรับหลักการ ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่รับหลักการร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป แต่ถ้าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบ จะมีการตั้งคณะกรรมการพิจารณารายละเอียด

วาระที่ ๒ พิจารณาเรียงมาตรา

วาระที่ ๓ ลงมติให้ความเห็นชอบ ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นอันตกไป แต่ถ้าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบให้เสนอต่อวุฒิสภาพิจารณา

(๖) เข้าสู่การพิจารณาของวุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ซึ่งมีขั้นตอนเหมือนชั้นสภาผู้แทนราษฎร

(๗) ทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อให้มีผลใช้บังคับ

๑.๒ การยกร่างพระราชกำหนด

การตราพระราชกำหนดเป็นกรณีที่พระมหากษัตริย์ใช้พระราชอำนาจในการตรากฎหมายในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ

การตราพระราชกำหนดจะกระทำได้ต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ (ต้องเสนอร่างพระราชกำหนดต่อคณะรัฐมนตรี แต่ไม่ต้องเสนอสภาเพื่อพิจารณา สามารถประกาศใช้ได้ทันที แต่ต้องนำมาขอความเห็นชอบต่อสภาในภายหลัง)

ในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไป ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า ถ้าอยู่นอกสมัยประชุมและการรื้อเปิดสมัยประชุมสามัญจะเป็นการชักช้า คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาสมัยวิสามัญเพื่อพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด โดยเร็ว ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติ หรือสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติแต่วุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎร ยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น

๑.๓ การยกร่างพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาเป็นกฎหมายลำดับรอง ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนด และร่างพระราชกฤษฎีกาต้องผ่านการพิจารณาในชั้นคณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และประกาศในราชกิจจานุเบกษาก็มีผลใช้บังคับได้ โดยมีต้องผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

๑.๔ การยกร่างกฎกระทรวง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจยกร่างกฎกระทรวงโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายแม่บท ซึ่งต้องผ่านการพิจารณาจากคณะรัฐมนตรี และรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายแม่บทจะเป็นผู้ลงนามในกฎกระทรวง ในฐานะเป็นผู้ออกกฎหมายและนำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อให้มีผลใช้บังคับ

๑.๕ การยกร่างประกาศกระทรวง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจยกร่างประกาศกระทรวงโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายแม่บท แต่ไม่ต้องเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงผู้รับผิดชอบเป็นผู้ลงนามแล้วประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับเป็นกฎหมายได้ (ประกาศกระทรวงโดยหลักไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ แต่บางกรณีซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายแม่บทว่าต้องเสนอคณะรัฐมนตรี หรือเป็นเรื่องสำคัญก็อาจ นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาได้)

๑.๖ การยกร่างระเบียบ

ร่างระเบียบออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายแม่บท ในการเรียกชื่อจะเรียกตามองค์กร ที่ได้รับมอบหมายจากฝ่ายนิติบัญญัติให้ออกระเบียบนั้น อาจเป็นส่วนราชการ (กระทรวง ทบวง กรม) หรือ คณะกรรมการตามกฎหมาย ในการออกระเบียบจะเป็นอำนาจของผู้มีอำนาจที่ได้รับมอบหมายให้ออกระเบียบนั้น สามารถดำเนินการโดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

เนื้อหาในการออกระเบียบจะเป็นการกำหนดรายละเอียดที่ส่วนราชการหรือคณะกรรมการ จะได้กำหนดให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของตน

๒. การตอบข้อหารือ

๒.๑ การตอบข้อหารือระหว่างหน่วยงานภายใน สศค.

สำนักกฎหมายเป็นหน่วยงานสนับสนุนหน่วยงานอื่น ๆ ใน สศค. ซึ่งข้อหารือที่หารือมายัง สำนักกฎหมายมักจะเป็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของ สศค. ด้านการเงินและสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และด้านการประกันภัย ด้านการออมและการลงทุน ด้านการคลังและภาษี และด้านเศรษฐกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นกฎหมายที่ สศค. จะพิจารณายกร่างขึ้นใหม่

๒.๒ การตอบข้อหารือหน่วยงานภายนอก สศค.

การตอบข้อหารือหน่วยงานภายนอก สศค. มักเป็นข้อกฎหมายที่หลากหลาย หรือการขอให้พิจารณาร่างกฎหมาย ซึ่งจะเป็นกรณีข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงการคลัง หรือที่มีการมอบหมายให้ สศค. เป็นผู้รับผิดชอบ

๓. งานนิติกรรมและสัญญา

สำนักกฎหมายรับผิดชอบการพิจารณาร่างนิติกรรม สัญญาต่าง ๆ ที่ สศค. ได้ทำขึ้นกับหน่วยงานภายนอกเพื่อการดำเนินงานของสำนักงาน

๔. งานคดี

สำนักกฎหมายมีหน้าที่ความรับผิดชอบดำเนินงานเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางแพ่ง ทางอาญางานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ สศค. ในกรณีที่ สศค. กระทรวงการคลัง หรือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นโจทก์ฟ้อง หรือถูกฟ้องเป็นจำเลย เช่น ประสานกับพนักงานอัยการ จัดทำคำชี้แจงประกอบการทำคำให้การ เข้าร่วมในการบังคับคดี เป็นต้น

๕. งานพัฒนากฎหมาย

คณะรัฐมนตรีมีมติคณะรัฐมนตรีให้หน่วยงานของรัฐระดับกระทรวง ทบวง กรม ต้องมีการดำเนินการพัฒนากฎหมายเพื่อให้การตรากฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้อาจดำเนินการยกเลิกกฎหมายที่ไม่จำเป็น รวมทั้งการรวบรวมบทบัญญัติของกฎหมายเป็นหมวดหมู่ไว้ในที่เดียวกัน ซึ่งสำนัก

กฎหมายได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการพัฒนากฎหมายของ สศค. โดยมีการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย และดำเนินการให้เป็นไปตามแผนพัฒนากฎหมาย

๖. การเป็นผู้แทน

สำนักกฎหมายอาจได้รับมอบหมายให้เป็นผู้แทนของ สศค. หรือผู้แทนกระทรวงการคลังให้เข้าร่วมในการประชุม สัมมนา ชี้แจง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการยกร่างกฎหมาย เช่น ชั้นคณะรัฐมนตรี ชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา ชั้นสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น หรือการประชุมทางวิชาการทั้งในและต่างประเทศ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๗. การปฏิบัติงานอื่นๆ

สำนักกฎหมายดำเนินงานอื่นๆ นอกเหนือจากภารกิจหลักตามที่ได้รับมอบหมายเฉพาะคราว เช่น การร่วมเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมรัฐมนตรีคลังอาเซียน (APEC FFM) การจัดงานเฉลิมพระเกียรติ เจ้าฟ้าจุฑาธุศธัตถยาฯ ดำเนินการจัดสัมมนาเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายในจังหวัดต่าง ๆ และเข้าร่วมเป็นคณะทำงานในการจัดงาน FPO SYMPOSIUM เป็นต้น

๑๒. ขั้นตอนการเสนองาน

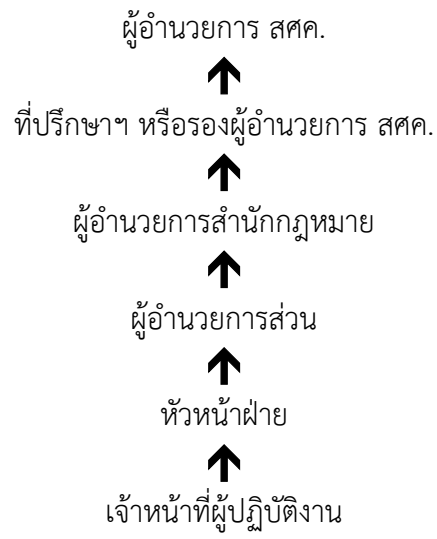
การปฏิบัติหน้าที่ในสำนักกฎหมาย ในการเสนองานจะต้องพิจารณาข้อหารือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจะยกร่างความเห็นเสนอหัวหน้าฝ่ายแต่ละฝ่ายพิจารณาในเบื้องต้น โดยหากเป็นข้อหารือภายใน สศค. จะใช้แบบฟอร์มบันทึกข้อความและใบปะหน้า ตามเอกสารแนบ ๑-๒ หากเป็นการตอบข้อหารือไปยังกระทรวงการคลัง จะใช้แบบฟอร์มบันทึกและใบปะหน้า ตามเอกสารแนบ ๓-๔ และหากเป็นการตอบข้อหารือไปยังหน่วยงานภายนอก สศค. จะใช้แบบฟอร์มหนังสือราชการตามเอกสารแนบ ๕ เมื่อหัวหน้าฝ่ายพิจารณาและแก้ไขในเบื้องต้นแล้ว จะส่งให้ผู้อำนวยการส่วนพิจารณาความถูกต้องและครบถ้วนในการให้ความเห็นอีกครั้งหนึ่ง ก่อนนำเสนอผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

เมื่อนำเสนอผู้อำนวยการสำนักกฎหมายพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว หากเป็นข้อหารือภายในหน่วยงานก็จะเสนอหน่วยงานที่ขอหารือมา แต่ถ้าเป็นหน่วยงานภายนอก ก็จะนำเสนอรองผู้อำนวยการ สศค. ที่กำกับดูแลสำนักกฎหมาย และผู้อำนวยการ สศค. ตามลำดับต่อไป

แผนผังขั้นตอนการตอบข้อหารือแก่หน่วยงานภายใน สศค.

แผนผังขั้นตอนการตอบข้อหาหรือแก้หน่วยงานภายนอก สศค.

(เอกสารแนบ ๑)

ตัวอย่างแบบฟอร์มตอบข้อหารือหน่วยงานภายใน สศค.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

สำนักกฎหมาย โทร. (เบอร์ภายใน)

ที่ กค ๑๐๐๓/สกม.

วันที่

เรื่อง

เรียน

สำนักกฎหมายพิจารณาแล้ว ขอเรียนดังนี้

๑. ข้อกฎหมาย :

๑.๑

๒. ข้อพิจารณาและความเห็น

จึงเรียนมาเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา

๔ บรรทัด

()
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

(เอกสารแนบ ๒)

ตัวอย่างใบปะหน้าเสนองานกรณีเสนอหน่วยงานภายใน สศค.

สำนักกฎหมาย สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง			
เรื่อง.....			
ลำดับ	ถึง	จาก	วันที่ส่ง
๑			
๒			
๓			
๔			
๕			
	เพื่อโปรดอนุมัติ	หมายเหตุ	
	เพื่อโปรดพิจารณาลงนาม		
	เพื่อโปรดพิจารณา		
	เพื่อโปรดดำเนินการ		
	เพื่อโปรดสั่งการ		
	เพื่อโปรดทราบ		
	เพื่อโปรดเวียน		
	ขอพบ		

ตัวอย่างแบบฟอร์มบันทึกข้อความผอ. สศค. ส่งถึงปลัด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๒๐ ต่อ ๓๒๖๒ - ๓๒๖๘

ที่

กค ๑๐๐๓/

วันที่

เรื่อง

เรียน ปลัดกระทรวงการคลัง (ผ่านรองปลัดฯ)

ตามที่.....

นั้น

สำนักงานเศรษฐกิจการคลังพิจารณาแล้ว ขอเรียนดังนี้

๑. ความเป็นมา

๑.๑

๒. กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการวินิจฉัย

๒.๑

๓. ความเห็น

๓.๑

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

๔ บรรทัด

ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

(เอกสารแนบ ๔)

ตัวอย่างใบปะหน้าเสนองานกรณีเสนอ ผอ. สศค.

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง			
		วันที่	
เรื่อง			
เรียน	ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง		
จาก			
	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย		
	เพื่อพิจารณา		ดำเนินการต่อไป
	เพื่อลงนาม		ลงนามแล้ว
	เพื่ออนุมัติ		แก้ไขใหม่
	เพื่อสั่งการ		ขอพบ
	เพื่อทราบ		ขอรายละเอียดเพิ่มเติม
หมายเหตุ ชื่อเจ้าหน้าที่เจ้าของเรื่อง : โทร:			

(เอกสารแนบ ๕)

ตัวอย่างแบบฟอร์มการตอบข้อหารือหน่วยงานภายนอก สศค.

ที่ กค ๑๐๐๓/

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

..... (วัน เดือน ปี)

เรื่อง

เรียน

อ้างถึง

สิ่งที่ส่งมาด้วย

ตามหนังสือที่อ้างถึง

..... นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว ขอเรียนดังนี้

.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(เว้น ๔ บรรทัด)

ปลัดกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๘๐๒๐ ต่อ ๓๒๖๒ -๓๒๖๘

โทรสาร ๐ ๒๖๑๘ ๓๓๗๑